

Flora en fauna quickscan

Kievitsweg te Ridderkerk

Rapportnr.
Auteur
Opdrachtgever
Contactpersoon
Datum uitgave

2014-N30
Sander D. Elzerman
BAR-organisatie
Dhr. K. Koene & mevr. L. L. Franken
10 november 2014

Flora en fauna quickscan Kievitsweg te Ridderkerk

Aanleiding

Voor het kavel aan de Kievitsweg 119 in Ridderkerk wordt het bestemmingsplan aangepast. Op het perceel staat een woning met grote aanbouw. In totaal beslaat het plangebied circa 2.600 m². Het plan is om van de aanbouw een afzonderlijke woning te maken. Hiervoor wordt het perceel in tweeën gesplitst met bijbehorend nieuw bestemmingsplan. Met het oog op deze wijziging en de mogelijke ruimtelijke aanpassing van het gebouw met tuin in de nabije toekomst is een flora en fauna quickscan uitgevoerd.

De quickscan is een verkennend onderzoek dat uitsluitsel kan geven over de aanwezigheid van beschermde soorten uit de Flora- en faunawet. Hierbij wordt rekening gehouden met het feit dat in de toekomst mogelijk uitbreiding plaatsvindt van het bijgebouw. Om de aanbouw bewoonbaar te maken als zelfstandige woning is mogelijk uitbreiding met een extra woonlaag of naar de voor-/achterzijde gewenst.

Figuur 1. Het plangebied bij de Kievitsweg is aangegeven met een rood kader.

Methodiek

De flora en fauna quickscan bestaat uit een literatuuronderzoek en veldbezoek. Voorafgaand aan het veldbezoek is de Natuurwaardenkaart van de gemeente Ridderkerk geraadpleegd (Elzerman, 2013). Van sommige soorten zijn vindplaatsen binnen de gemeente bekend. Deze staan aangegeven op de Natuurwaardenkaart, die als bijlage bij de Gedragscode voor de Flora- en faunawet zit (Boom, 2013). De projectlocatie is op 16 oktober 2014 onderzocht op de aanwezigheid van beschermde flora en fauna. De nadruk lag op de soorten waarvoor op basis van art. 75 van de Flora- en faunawet een ontheffing nodig is en soorten waarvan de vaste rust- of verblijfplaats jaarrond beschermd is (Ministerie van LNV, 2009). Het betreffen zgn. Tabel 2 en 3-soorten die vallen onder de zwaarste

beschermingsregimes (Ministerie van LNV, 2005). Wanneer werkzaamheden deze soorten (mogelijk) treffen dan is een ontheffing verplicht. Voor soorten opgenomen in Tabel 1 geldt bij ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling wanneer men de Zorgplicht in acht neemt. De Zorgplicht (artikel 2 Flora- en faunawet) is een algemeen geldende fatsoenseis ten aanzien van de omgang met flora en fauna.

De weersomstandigheden waren voldoende gunstig om gedegen onderzoek te doen (bewolgingsgraad 6/8, temp. 15°C graden, 1 Bft zuidenwind). Niet alle beschermde soorten waren actief tijdens het veldbezoek. Voor deze soorten is op basis van het voorkomen en het biotoop een inschatting gemaakt van het potentiële voorkomen. De (potentiële) functionaliteit van het plangebied is voor alle beschermde soortgroepen tijdens het veldbezoek beoordeeld.

Wet- en regelgeving

Flora- en faunawet

Dit onderzoek richt zich op de beschermde soorten uit de Flora- en faunawet. In beginsel zijn alle in Nederland in het wild levende dieren en planten beschermd. Voor bepaalde soorten geldt een vrijstellingsregeling. Uitgangspunt hierbij is dat de werkzaamheden geen afbreuk mogen doen aan de duurzame instandhouding van planten- of dierenpopulaties. Een aantal soorten flora en fauna kent een zwaardere beschermingsregime (Ministerie van LNV, 2005). Deze soorten zijn opgenomen in drie tabellen. Voor soorten die in bijlage IV van de Europese Habitatrichtlijn worden genoemd en voor de per Algemene Maatregel van Bestuur (Vrijstellingenbesluit) aangewezen zeldzame en bedreigde soorten gelden de meest strikte eisen. Het is mogelijk om voor deze soorten een ontheffing aan te vragen. Dit hangt af van de zeldzaamheid van de soort en de impact van de werkzaamheden. Bij de vogels wordt onderscheid gemaakt tussen activiteiten binnen en buiten de broedtijd. Alle in Nederland voorkomende vogelsoorten worden gelijkwaardig beschermd. Voor verstoring tijdens het broedseizoen worden geen ontheffingen verleend. Buiten het broedseizoen zullen de activiteiten minder problemen geven. Een uitzondering hierop vormt een selectie aan vogelsoorten die jaarronde bescherming genieten (Ministerie van LNV, 2009). De vaste rust- en verblijfplaatsen en de functionele omgeving van deze soorten mogen ook buiten het broedseizoen niet gestoord worden.

Naast de bescherming van soorten erkent de Flora- en faunawet ook de bescherming van individuele dieren en planten. Hiertoe geldt de Algemene Zorgplicht (art. 2). Dit is een algemene fatsoeneis om onnodige schade aan plant en dier te voorkomen.

De bescherming van planten en dieren is gebaseerd op het ‘Nee, tenzij’-principe. Dit wil zeggen, dat in principe werkzaamheden of ruimtelijke ontwikkelingen geen negatief effect mogen hebben op beschermde flora en fauna, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen reguliere werkzaamheden en ruimtelijke ontwikkelingen. Wanneer de activiteiten geen negatief effect hebben op de flora en fauna dan is geen ontheffing nodig. In veel gevallen is dat echter moeilijk vooraf te bepalen. Daarom is het raadzaam om van tevoren het voorkomen van beschermde soorten in kaart te laten brengen. Hiermee wordt niet alleen het voorkomen van een soort binnen het projectgebied bepaald, maar ook de mate van aanwezigheid en daarmee het effect van de activiteiten op de soort.

De aanvragen voor een ontheffing op de Flora- en faunawet worden ingediend en beoordeeld door Rijksdienst van Ondernemend Nederland van het Ministerie van Economische Zaken.

Resultaten

Het plangebied is beschreven aan de hand van de landschappelijke en ecologische kenmerken. Vervolgens zijn de aangetroffen en, indien van toepassing, de te verwachten soorten beschreven.

Beschrijving plangebied

De projectlocatie bestaat uit een woning met bijgebouw en tuin. Langs dit deel van de Kievitsweg staan een aantal losstaande woningen. Het vormt een groene omgeving aan de rand van de wijk Slikkerveer.

Het woonhuis en de aanbouw worden gekenmerkt door dezelfde bouwstijl. Het vormt een gebouw met twee woonlagen en een kelderruimte. De aanbouw bestaat uit één woonlaag. Op de begane grond bestaan de muren uit donkere bakstenen. De muren op de eerste verdieping zijn voorzien van een lichtkleurige pleisterlaag. Het gebouw heeft een plat dak dat deels voorzien is van zonnepanelen en een stenen schoorsteen. De dakrand is afgewerkt met een metalen strip.

De achtertuin is ingedeeld in verschillende tuinvakken. Aan de oostkant staat een grote Walnoot *Juglans regia* met gazon (Figuur 5). Het middelste deel bestaat uit een wandelpad met rozenbogen. Het westelijke vak is ingericht als groente-/moestuin (Figuur 6). Naast de woning is een terras met vijver aangelegd. Aan de voorzijde bestaat de tuin uit een gazon, plantenvakken en aan beide perceelgrenzen een bosschage met opgaande begroeiing.

Figuur 2. Achterzijde van de woning met links de aanbouw.

Figuur 3. De woning gezien van de voorzijde aan de Kievitsweg.

Aangetroffen beschermde soorten

Vogels

Het veldbezoek is uitgevoerd buiten het broedseizoen van de meeste vogelsoorten. Tijdens de inventarisatie zijn enkele soorten waargenomen die mogelijk in het plangebied broeden. Het betroffen Heggenmus *Prunella modularis*, Merel *Turdus merula*, Roodborst *Erithacus rubecula*, Staartmees *Aegithalos caudatus*, Koolmees *Parus major* en Vlaamse Gaai *Garrulus glandarius*. Het zijn broedvogels van een bos- en parkachtige omgeving. Ze worden verspreid over geheel Ridderkerk aangetroffen.

Alle inheemse vogelsoorten zijn tijdens de broedtijd beschermd, maar enkele soorten zijn gedurende het gehele jaar beschermd. Van deze soorten worden Huismus *Passer domesticus* en Gierzwaluw *Apus apus* veelvuldig binnen de bebouwde kom aangetroffen. Langs de Kievitsweg zijn verschillende broedplaatsen van deze soorten bekend (Elzerman, 2013). De bebouwing in het plangebied is echter niet geschikt voor beide stadsvogels. Geschikte openingen, die kunnen dienen als nestplaats, een vrije aanvliegroute ontbreken (Figuur 4).

In de voortuin zijn twee groepen bomen met struiken die dichte bosschages vormen. De twee bosschages zijn in oppervlakte te klein om geschikt te zijn als nestlocatie voor een Sperwer *Accipiter nisus*. Deze kleine roofvogel broedt in parkachtig landschap en wordt sinds de jaren negentig ook veelvuldig in de stedelijke omgeving broedend aangetroffen. In het plangebied valt de soort echter niet te verwachten. Bij de graftombe van de familie Van Zoelen aan de overzijde van het plangebied is beter geschikt als nestplaats.

Figuur 4. Detailopname van de muren en daklijst.

Planten

Het groen binnen het plangebied is geheel ingericht als tuin. De meeste planten zijn aangeplant. Er bevonden zich enkele soorten tussen die vermoedelijk een wilde oorsprong kenden. Het betroffen algemeen voorkomende ruigtekruiden, zoals brandnetel *Urtica spec.* en Zevenblad *Aegopodium podagraria*. De Brede Wespenorchis *Epipactis helleborine subsp. helleborine* werd niet aangetroffen, maar het voorkomen van deze beschermde soort kon ook niet worden uitgesloten. Na de bloeitijd sterven de bladeren van deze veelvoorkomende orchidee bovengronds af. Hierdoor valt de soort minder op. In Ridderkerk wordt de Brede Wespenorchis vooral in parken en groenstroken aangetroffen, maar er zijn ook enkele groeiplaatsen in particuliere tuinen bekend (Elzerman, 2014). Het gaat in deze gevallen, voor zover bekend, niet om aangeplante exemplaren. De Brede Wespenorchis staat vermeld op Tabel 1 uit de bijlage van de Flora- en faunawet. Het valt in de categorie soorten die zijn vrijgesteld van een ontheffing.

Figuur 5. Impressie van het oostelijke deel van de achtertuin.

Figuur 6. De moes-/groentetuin met enkele fruitbomen in het westelijke deel van de achtertuin.

Zoogdieren

Er zijn geen zoogdieren waargenomen, maar gezien de groene omgeving wordt het voorkomen van de Egel *Erinaceus europeus* en algemeen voorkomende muizensoorten niet uitgesloten. Dit zijn zoogdieren vermeld staan in Tabel 1 uit de bijlage van de Flora- en faunawet.

Vleermuizen zijn zwaarder beschermd (Tabel 3 Flora- en faunawet). Sommige soorten vleermuizen verblijven overdag in gebouwen (Limpens *et al.*, 1997). De bouwstijl van de bebouwing in het plangebied biedt geen mogelijkheden voor vleermuizen om in een ruimte te kruipen. Er werden geen spleten of kieren in de muren aangetroffen. De daklijsten sloten ook naadloos aan op de muren (Figuur 4).

Overige soortgroepen

In Ridderkerk leven verschillende soorten amfibieën, waaronder Bruine Kikker *Rana temporaria*, Gewone Pad *Bufo bufo* en Kleine Watersalamander *Triturus vulgaris*. De vijver in de achtertuin is geschikt voor deze soorten. De genoemde soorten staan vermeld in Tabel 1 en zijn dus vrijgesteld van een ontheffing.

De overige ontheffingsplichtige soorten worden op basis van hun verspreiding in Nederland of afwezigheid van geschikt habitat niet verwacht binnen het plangebied.

Conclusie en aanbevelingen

In het kader van de bestemmingsplanwijziging van de Kievitsweg 119 in Ridderkerk is een flora en fauna quickscan uitgevoerd. In de huidige situatie is op het perceel één woonadres gevestigd. Het plan is om het kadastrale perceel te splitsen en het mogelijk te maken om de aanbouw als een zelfstandige woning te bestemmen. Bij de quickscan is rekening gehouden met de mogelijkheid dat in de toekomst uitbreiding plaatsvindt van de bebouwing.

Bij de quickscan zijn geen beschermde flora en fauna vastgesteld. Het voorkomen van enkele licht beschermde soorten kon niet geheel worden uitgesloten. Deze soorten staan vermeld in Tabel 1 uit de bijlage van de Flora- en faunawet. Wanneer werkzaamheden de planten en dieren in deze tabel treffen dan hoeft geen ontheffing op de Flora- en faunawet te worden aangevraagd. Bij de uitvoering van de werkzaamheden dient men wel te allen tijde rekening te houden met de in de Flora- en faunawet opgenomen Algemene Zorgplicht (Art. 2). De Zorgplicht houdt in dat schadelijke effecten aan planten en dieren door menselijk handelen tot een minimum beperkt moeten worden. Deze wettelijke verplichting geldt voor alle flora en fauna in Nederland ongeacht de beschermde status. In de struiken en bomen kunnen verschillende soorten vogels broeden. Het verwijderen van struiken en kappen van bomen dient buiten het broedseizoen plaats te vinden, omdat alle vogels tijdens de broedperiode beschermd zijn. De broedtijd loopt grofweg van maart tot en met juli, maar is soortspecifiek.

Voor de bestemmingsplanwijziging hoeft geen ontheffing op de Flora- en faunawet aangevraagd te worden. Mocht de bebouwing in de toekomst uitgebreid worden dan heeft dit geen invloed op beschermde soorten. Houdt hierbij wel rekening met Algemene Zorgplicht en aanwezigheid van broedvogels. De werkzaamheden moet conform de *Gedragscode Flora- en faunawet voor de gemeente Ridderkerk* worden uitgevoerd (Boom, 2013).

Literatuur

Boom, H. 2013. *Gedragscode Flora- en faunawet voor de gemeente Ridderkerk*. Gemeente Ridderkerk, Ridderkerk.

Elzerman, S.D. 2013. *Natuurwaardenkaart 2014 voor Gedragscode Flora- en faunawet gemeente Ridderkerk*. Rapport 2012-03. Elzerman Ecologisch Advies, Ridderkerk.

Limpens, H., Mostert, K. & W. Bongers (red). 1997. *Atlas van de Nederlandse vleermuizen*. KNNV Uitgeverij, Zeist.

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. 2005. *Wijziging Regeling vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten Flora- en faunawet*. Staatscourant 2 februari 2005, nr. 23, p. 16.

Ministerie van Landbouw, Natuurbehoud en Visserij. 2009. *Wijziging beoordeling ontheffing Flora- en faunawet bij ruimtelijke ingrepen*. 26 augustus 2009. Brief Dienst Regelingen, Den Haag.

Flora en fauna quickscan Kievitsweg te Ridderkerk

Status uitgave Definitief
Rapport nr. 2014-N30
Auteur Sander D. Elzerman
Datum uitgave 10 november 2014

Foto's Sander D. Elzerman
Kaartmateriaal GoogleEarth

Projectnr. 2014045
Opdrachtgever BAR-organisatie
Contactpersoon Dhr. K. Koene en mevr. L.-L. Franken

© Elzerman Ecologisch Advies
Koninginneweg 235
2982 AM Ridderkerk

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteursrechthebbende. Elzerman Ecologisch Advies kan door de opdrachtgever niet aansprakelijk worden gesteld voor schade die voortvloeit uit gebruik van data of gegevens of door toepassing van aanbevelingen en conclusies, die zijn opgenomen in deze rapportage.